

מאור

מתמטיקה אוריינית בחטיבת ביניים

שמייה פתחה

המשימה קיימת ב – 2 רמות

כל הזכויות שמורות ל
לייקין ר. וצוות מאור, אוניברסיטת חיפה

אין להעתיק, לצלם או לשכפל חוברת זו
או קטעים ממנה בשום אמצעי

פרטי התקשרות:

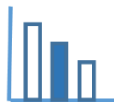
maor@labs.edu.haifa.ac.il

04-8288351

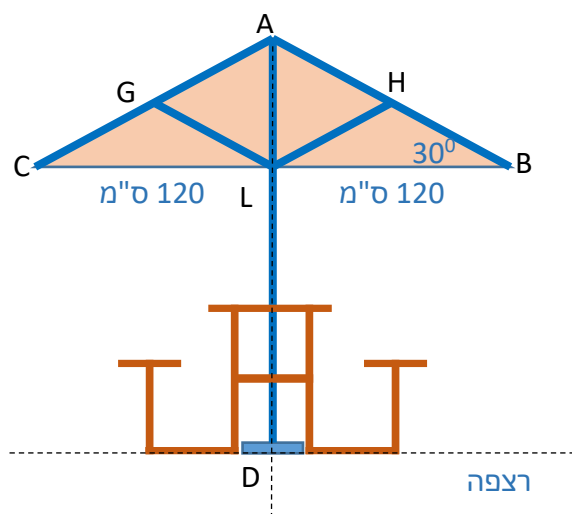

תעודת זהות של המשימה

נושא מתוכנית הלימודים לשילוב המשימה		משפט פיתגורס, משולש 30,60,90 (לרמה רגילה), שטח משולש ושטח מצולע	
כיתה		ט'	
זמן נדרש ליישום המשימה (עד 45 דקות)		45 דקות	
ידע ומיומנויות מתמטיים הנדרשים לפתרון המשימה		המשימה שמשייה פתוחה: משפט פיתגורס	
		המשימה שמשייה פתוחה-פריסה: שטח משולש ושטח מצולע, יחידות שטח והמעבר ביניהן.	
		משפט פיתגורס, תכונות משולש 30,60,90, תכונות משולש שווה שוקיים, שטח משולש ושטח מצולע, יחידות שטח והמעבר ביניהן.	
אוריינות קונטקסטואלית		המשימה שמשייה פתוחה: מבנה של שמשייה	
		המשימה שמשייה פתוחה-פריסה: מבנה ופריסה של שמשייה	
		מבנה ופריסה של שמשייה	
ידע ומיומנויות שהמשימה יכולה לקדם		יישום הידע המתמטי לגבי הנושאים הנ"ל כדי לפתור בעיות מציאותיות הקשורות למבנה ופריסה של שמשייה.	
הנחיות קצרות לעבודה עם המשימה		תלמידים יעבדו בקבוצות של 2-3 תלמידים. דיון כיתתי בו תלמידים יציגו את דרכי הפתרון שלהם. הערה: המשימה שניתנת ברמה רגילה חולקה לשתי משימות נפרדות בלתי תלויות לרמה בסיסית. האחת נקראת "שמשייה פתוחה" והשנייה "שמשייה פתוחה-פריסה"	

משימה - שמשׁייה פתוחה

סרטוט סכמתי 1

תמונה

פתרו את הבעיה הבאה

לפניכם תמונה של שמשׁייה וסרטוט סכמתי של שמשׁייה (סרטוט 1)

המוט AD של השמשׁייה מאונך לרצפה.

כשהשמשׁייה פתוחה הקו התחתון (BC) מקביל לרצפה.

$LB = CL = 120\text{ ס"מ}$ וזווית ABL היא 30° .

LH הוא מוט פנימי התומך בשמשׁייה.

H אמצע הצלע AB.

א. מצאו את אורכו של AB.

ב. במפעל לייצור שמשיות מעוניינים לתמחר את השמשיות בין השאר גם לפי

השטח של החלק העליון של השמשׁייה כשהיא פתוחה.

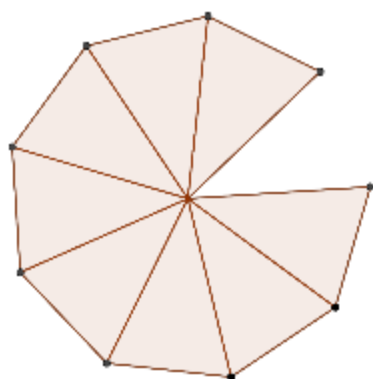
סרטוט 2 הוא סרטוט סכמתי של החלק העליון של השמשׁייה כשהיא פתוחה.

כל המשולשים בפריסה חופפים ושווי שוקיים. אורך הבסיס של כל משולש הוא 91.94 ס"מ .

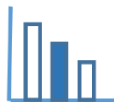
מצאו את השטח של החלק העליון של השמשׁייה כשהיא פתוחה.

בטאו את השטח במ"ר. עגלו תשובתכם ל-2 ספרות אחרי הנקודה העשרונית.

(תוכלו להיעזר ביישומון המצורף)

סרטוט סכמתי 2

פתרונות אפשריים

א. משולש ALB ישר זווית

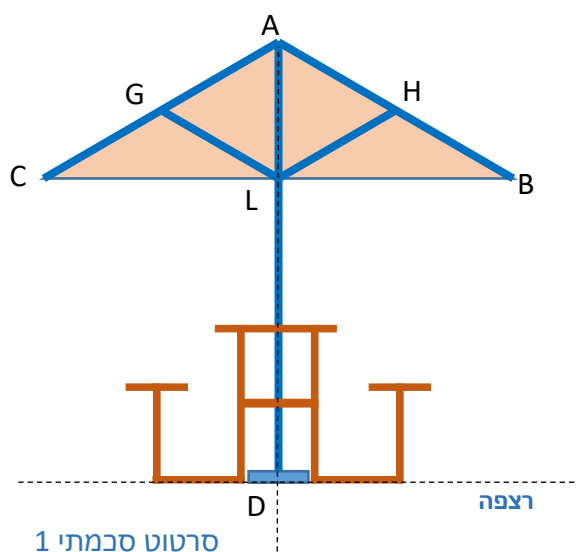
$$AB = 2x$$

$$AL = 0.5AB = x \text{ משולש } 90^\circ, 60^\circ, 30^\circ$$

$$\text{פיתגורס: } 4x^2 - x^2 = LB^2 = 120^2$$

$$x = 69.28 \text{ ס"מ}$$

$$AB = 138.56 \text{ ס"מ}$$

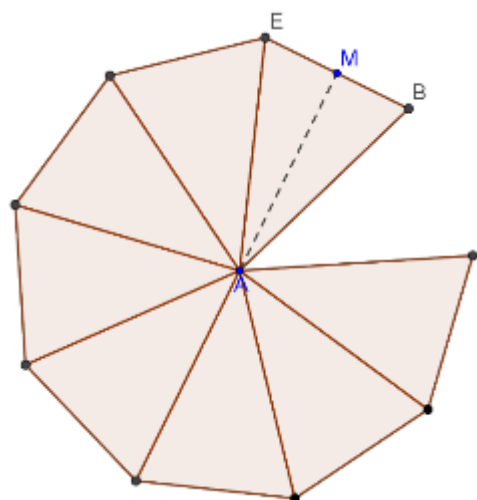
ב. AM גובה במשולש EAB

$$AM = \sqrt{AB^2 - BM^2} = \sqrt{138.56^2 - 45.97^2} = 130.71 \text{ ס"מ}$$

$$S_{AEB} = 45.97 \cdot 130.71 = 6008.74 \text{ סמ"ר}$$

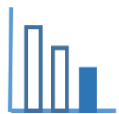
$$\text{שטח הפריסה של השמייה: } 8 \cdot 6008.74 = 48,069.92 \text{ סמ"ר}$$

$$48,069.92 \text{ סמ"ר} = 4.82 \text{ מ"ר}$$

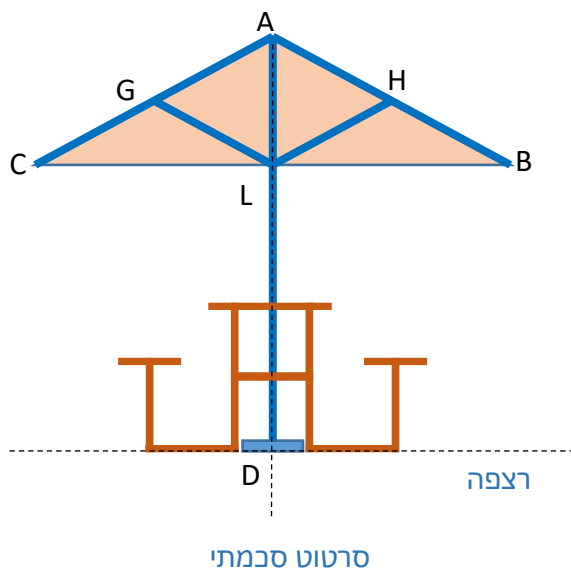

שאלות לדיון

- מדוע שוק של כל משולש בפריסה שווה ל AB?
- מדוע בפריסה של השמייה יש חלק אחד (משולש) חסר?

משימה - שמשייה פתוחה

תמונה

פתרו את הבעיה הבאה

לפניכם תמונה של שמשייה וסרטוט סכמתי של שמשייה.

AL מאונך למיפתח השמשייה BC.

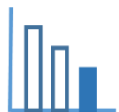
$$LB = CL$$

$$AB = 138.56 \text{ ס"מ}$$

$$AL = 0.5AB$$

במפעל להרכבת שמשיות מעוניינים לדעת מה צריך להיות אורכו של מיפתח השמשייה BC.

חשבו את אורכו של BC.

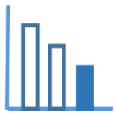

פתרונות אפשריים

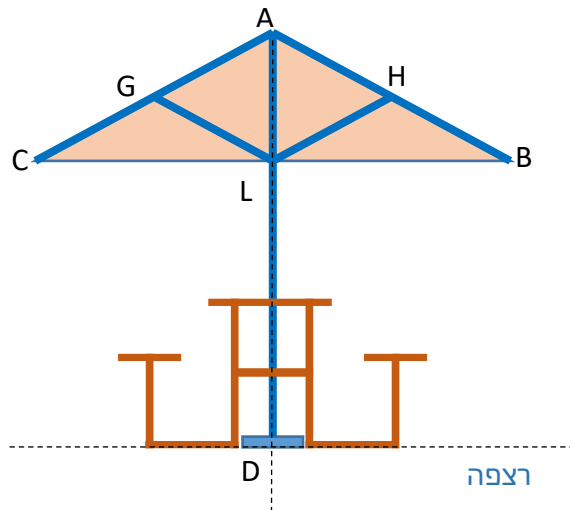
$$AL = 138.56/2 = 69.28$$

$$LB = \sqrt{138.56^2 - 69.28^2} = 119.996 \sim 120 \text{ ס"מ}$$

$$CB = 120 \cdot 2 = 240 \text{ ס"מ}$$

משימה: שמשייה פתוחה - פריסה

סרטוט סכמתי 1

תמונה

פתרו את הבעיה הבאה

לפניכם תמונה של שמשייה.

סרטוט 1 הוא סרטוט סכמתי של השמשייה.

סרטוט 2 הוא סרטוט סכמתי של פריסה של החלק העליון של

השמשייה כשהיא פתוחה.

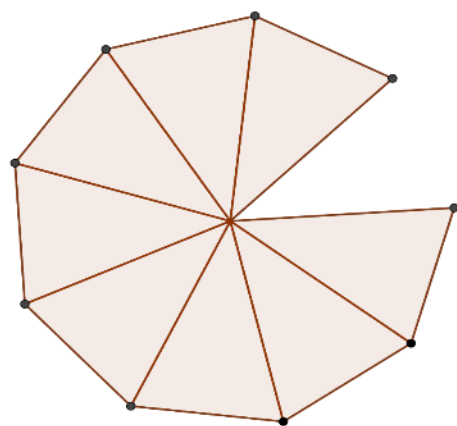
כל המשולשים בסרטוט זה שווים שוקיים וחופפים.

א. איזה קטע בסרטוט 1 שווה באורכו לשוק של המשולשים

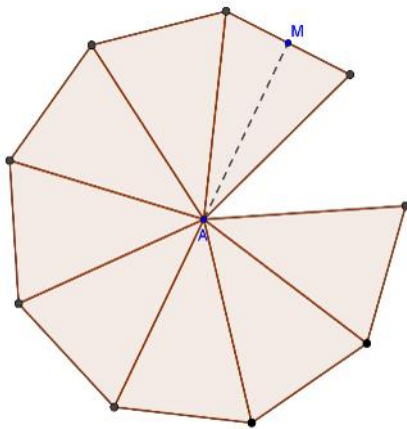
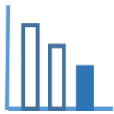
שבסרטוט 2?

בחרו את התשובות הנכונות: (תוכלו להיעזר ביישומון המצורף)

- AL •
- AB •
- LH •
- AC •

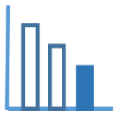

סרטוט 2

סרטוט 3

- ב. במפעל לייצור שמשיות מעוניינים לתמחר את השמשיות, בין השאר גם לפי שטח הבד של החלק העליון של השמשייה. בסרטוט הסכמתי שלפניכם (סרטוט 3) נתון כי: אורך הבסיס של כל משולש הוא 92 ס"מ ואורך הגובה לבסיס בכל משולש הוא 131 ס"מ. חשבו את השטח של הבד של החלק העליון של השמשייה. בטאו את השטח בסמ"ר ובמ"ר.

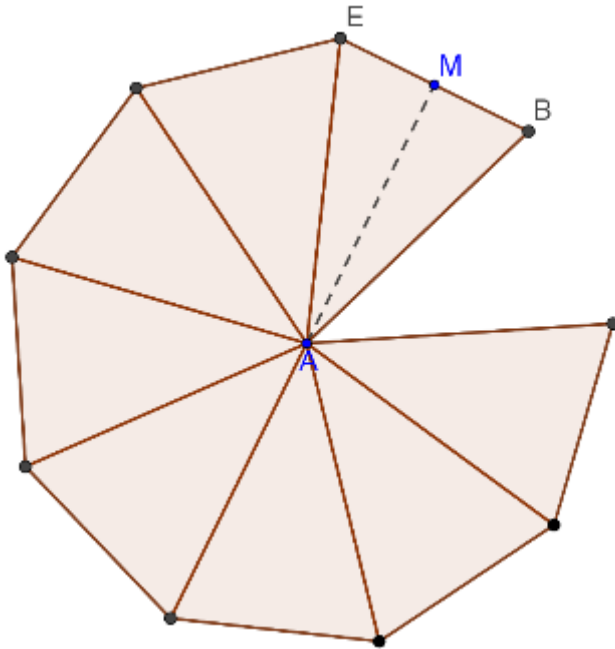
פתרונות אפשריים

א. AC, AB

ב. $S_{AEB} = 0.5 \cdot 92 \cdot 131 = 6026$ סמ"ר

שטח הפריסה של השמשייה:

$$6026 \cdot 8 = 48208 \text{ סמ"ר} = 4.8208 \text{ מ"ר}$$

שאלות לדיון

מדוע בפריסה של השמשייה יש חלק אחד (משולש) חסר?